

ประโยค ป.ธ.๗
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐

๑. อุปนินิมิตฺติ ๑ นาทิ คณฺหามิตฺติ สมฺปชานมุสฺสาวาทะปิ อธิณฺนาทานสฺส
 ปุพฺพปุโยคคฺคตา ทุกฺกณฺฏี ๑ กิ ตุมฺเห ภณฺณ เนวิทฺติ มยฺหํ อนุรูปิ น ตุมฺหากนฺตฺติอาทินิ
 วนฺตสฺสสาปิ ทุกฺกณฺฏเมว ๑ โรหิ มยา เอตสฺส หตฺถเอ ชฺปิตี น อณฺโณ โภจิ ชานาติ
 ทสฺสตี นุ โช เม โนนฺติ สามิโก วิมตี อุปฺปาเทติ ภิกฺขุสฺส ฤลลจฺจยํ ๑ ตสฺส ฆรฺสาทิกาวํ
 ทิสฺวา สามิโก น มยฺหํ ทสฺสตีติ ฐุํ นิภฺชิปตี ๑ ตตฺถ สจายํ ภิกฺขุ กิลเมตฺวา นํ ทสฺสามิตฺติ
 ทานเณ สอุสฺสาโห รกฺขติ ตาว ๑ สเจปิ โส ทานเณ นิรฺุสฺสาโห ภณฺฑทสามิโก ปน คหณเ
 สอุสฺสาโห รกฺขเตว ๑ ยถิ ปน ตสฺมี ทานเณ นิรฺุสฺสาโห ภณฺฑทสามิโก น มยฺหํ ทสฺสตีติ ฐุํ
 นิภฺชิปตี เอวํ อุภินฺนํ ฐุณฺนิภฺเชเปน ภิกฺขุโน ปาราชิกํ ๑ ยถิปี มุเชน ทสฺสามิตฺติ วัตติ จิตฺเตน
 ปน อทาตุกาโม เอวมฺปิ สามิกสฺส ฐุณฺนิภฺเชเป ปาราชิกํ ๑ ตํ ปน อุปนินิ นาม
 สจฺโคปนคฺคตฺถาย อตฺตโน หตฺถเอ ปเรหิ ชฺปิตี ภณฺฑํ อคฺคตเตสโต ชานา จาเวตฺวา
 คฺคตเต ชานเณ ชฺปนคฺคตฺถาย หรโต อนาปตฺติ ๑ เถยฺยจิตฺเตนปิ ชานา จาเวนตสฺส อวหาโร
 นตฺถิ ๑ กสฺมา ๑ อตฺตโน หตฺถเอ นิภฺชิตคฺคตฺถา ภณฺฑทเทยฺยํ ปน โหติ ๑ เถยฺยจิตฺเตน
 ปริภุชฺชโตปี เอสฺว นโย ๑ ตาวกาสิกคฺคคหณเณปี ตเถว ๑ ฐมฺมํ จรฺนุโตติปีอาทิ
 วจฺจตฺถนยเมว ๑ อยํ ตาว ปาลิวนฺณนา ๑

(ปฐมสมันตปาสาทิกา ทุติยปาราชิก หน้า ๔๒๔ - ๔๒๕)

๒. มหาปทุมุตฺเตโร ปนาห

สณฺณาย วิราจิตฺมฺหิ   คหณเ จ วิราจิตเ
 ยถานิทฺติฏฺจนิทฺเทเส   คุรฺกํ ตตฺถ น ทิสฺสตีติ ๑

อสุสฺสาปายํ สทฺธิ อิตฺถิยา อิตฺถีสณฺณวินฺโน หิ สจฺมาทิสฺเสโส วจฺจโต อิมินา จ อิตฺถีสณฺณา
 วิราจิตา กายปฏฺิพฺพเช กายปฏฺิพฺพทฺสสณฺณา อุปฺปาทิตา ตํ คณฺหนตสฺส ปน ฤลลจฺจยํ

วุดต์ ๑ อิมินา จ คหณมปิ วิวาจิตต์ ตํ อคฺคเหตฺวา อิตฺถิ คหิตา ตสฺมา เอตฺถ อิตฺถิสฺสณฺณาย
 อภาวโต สงฺฆาทิสฺเสโส น ทิสฺสติ ภายปฏิพฺพทฺสส อคฺคหิตตฺตฺตา ฤตฺถจฺจยํ น ทิสฺสติ
 ภายสํสฺสคฺคราเคน ฆฺฏจฺจตฺตา ปน ทุกกฺกั ภายสํสฺสคฺคราเคน หิ อิมินฺนาม วัตถุํ ฆฺสโต
 อนาปฺตตีติ นตฺถิ ตสฺมา ทุกกฺกเมวาทิ ๑ อิทฺถจ ปน วัตฺวา อิมํ จตฺถกฺกมาห สारत्तํ
 คณฺหิสฺสามิติ สารत्तํ คณฺหิ สงฺฆาทิสฺเสโส วิวรฺตํ คณฺหิสฺสามิติ วิวรฺตํ คณฺหิ ทุกกฺกั
 สารत्तํ คณฺหิสฺสามิติ วิวรฺตํ คณฺหิ ทุกกฺกั วิวรฺตํ คณฺหิสฺสามิติ สารत्तํ คณฺหิ
 ทุกกฺกเมวาทิ ๑ กิณฺจาปี เอมมาห อดฺโส มหาสุมตฺเตรฺวาทฺเวย เจตฺถ อิตฺถิ จ โหติ
 อิตฺถิสฺสณฺณิ สารत्तो จ ภิกฺขุ จ นํ อิตฺถิยา กาเยน ภายปฏิพฺพทฺส อามสฺติ ปรามสฺติ
 คณฺหาติ จุปฺติ อาปฺตติ ฤตฺถจฺจยสฺสชาติ อิมาย ปาลียา โย หิ เอกโต จิตฺตา สมฺพฺพฺลา
 อิตฺถิโย พาทาหิ ปริกฺขิปีตฺวา คณฺหาติ โส ยตฺตกา อิตฺถิโย ฆฺฏจฺจ ตาสํ คณฺนาย
 สงฺฆาทิสฺเสส อาปฺชฺชติ มฺขณฺคคานํ ฤตฺถจฺจเยติอาทึหิ อฏฺฐกฺกาวินิจฺจเยหิ จ สเมติ ๑
 ยหิ หิ สณฺณาทิวิราเคน วิวาจิตต์ นาม ภเวยฺย ปณฺทโก จ โหติ อิตฺถิสฺสณฺณิติอาทึสุ วย
 ภายปฏิพฺพทฺสจ โหติ ภายสณฺณิ จาติอาทึนา จ นเยน ปาลียา วิเสสํ วัตฺเตยฺย ๑

(กฺติยสมันตปาสาทิกา สังฆาทิสฺเสส หน้า ๒๘ - ๓๐)

—◆—
 ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ.๗

แปล มคธเป็นไทย

พ.ศ. ๒๕๔๐

๑. พึงทราบวินิจฉัยในของฝาก ดังต่อไปนี้ ๑. แม้ในเพราะการกล่าวเท็จทั้งที่
รู้ตัวอยู่ว่า อาตมามีได้รับไว้ ดังนี้ ก็เป็นทุกกฏ เพราะเป็นบุรพประโยคแห่งอทินนาทาน
เป็นทุกกฏเหมือนกัน แม้แก่ภิกษุผู้กล่าวว่า พวกท่านพูดอะไร คำพูดนี้ ไม่สมควรแก่
อาตมา ทั้งไม่สมควรแก่พวกท่าน ดังนี้เป็นต้น ๑. เจ้าของ ยังความสงสัยให้เกิดขึ้นว่า
เราฝากของไว้ในมือของภิกษุนั้นในที่ลับ คนอื่นไม่มีใครรู้ ท่านจักคืนให้เราหรือไม่หนอ
ดังนี้ เป็นมูลลัจฉัยแก่ภิกษุ ๑. เจ้าของเห็นว่า ภิกษุรูปนั้นเป็นผู้หยาบคายเป็นต้น จึง
ทอดธุระว่า ท่านจักไม่ให้คืนเรา ๑. ในเพราะการทอดธุระนั้น ถ้าว่า ภิกษุนี้ยังมีความ
พยายามในการคืนให้อยู่ว่า เราจักทรมานมันแล้วคืนให้ ยังรักษาอยู่ก่อน ๑. แม้ถ้าเธอ
ไม่มีความพยายามในการคืนให้ แต่เจ้าของสิ่งของ ยังมีความพยายามในการรับคืน ก็
ยังรักษาอยู่เหมือนกัน ๑. ก็ ถ้าภิกษุไม่มีความพยายามในการคืนให้ นั้น ทั้งเจ้าของ
สิ่งของ ก็ทอดธุระว่า ท่านจักไม่ให้คืนเรา ๑. เป็นปาราชิกแก่ภิกษุ เพราะทั้งสองฝ่าย
ทอดธุระอย่างนี้ ๑. แม้ถ้าภิกษุพูดแต่ปากว่า อาตมาจักคืนให้ แต่จิตใจไม่อยากจะ
คืนให้ แม้อย่างนี้ ก็เป็นปาราชิก ในเพราะเจ้าของทอดธุระ ๑.

ส่วนสิ่งของที่ชื่อว่า ของฝาก ซึ่งคนอื่นฝากไว้ในมือของตน เพื่อต้องการให้
เก็บรักษาไว้ นั้น เมื่อภิกษุย้ายออกจากที่วาง เพราะเป็นที่ไม่ปลอดภัย นำไปเพื่อเก็บไว้
ในที่ที่ปลอดภัย ไม่เป็นอาบัติ ๑. แม้เมื่อเธอย้ายออกจากที่วางไปด้วยโดยจิต ก็ไม่
เป็นอาวหาร ๑. เพราะเหตุไร ๑. เพราะเป็นของที่เจ้าของฝากไว้ในมือของตน แต่ว่า
เป็นภัณฑไทย ๑. แม้เมื่อเธอใช้สอยด้วยโดยจิต ก็นัยนี้เหมือนกัน ๑. แม้คำว่า ธรรม
จรนุโต เป็นต้น ก็มีนัยดังกล่าวแล้วนั้นแล ๑. พรรณนาพระบาลีมีเท่านี้ก่อน ๑.

๒. ฝ่ายพระมหาปทุมเถระ กล่าวว่า

เมื่อความสำคัญอันภิกษุให้คลาดเคลื่อนไป และ
การจับต้องก็ให้คลาดเคลื่อนไป ครุกาบัติในเพราะ
การจับต้องนั้น จึงไม่ปรากฏในนิเทศ ตามที่ทรง
อธิบายไว้ ๑.

ความเห็นของพระมหาปทุมเถระแม้นั้น มีดังนี้ จจริงอยู่ ทรงปรับสังฆาติเสส

แก่ภิกษุผู้มีความสำคัญในหญิงว่าเป็นหญิง แต่ความสำคัญว่าเป็นหญิงอันเธอให้คลาดเคลื่อนไป ความสำคัญ ในของเนื่องด้วยกายว่าเป็นของเนื่องด้วยกาย อันเธอให้เกิดขึ้นแทน ก็ เมื่อเธอจับต้องของเนื่องด้วยกายนั้น จึงทรงปรับตุลัจฉัย ฯ อนึ่ง การจับต้องเล่า เธอก็ให้คลาดเคลื่อนไป เธอมิได้จับต้องของเนื่องด้วยกายนั้น (แต่) จับต้องหญิง เพราะฉะนั้น สังฆาทิเสสจึงไม่ปรากฏ เพราะไม่มีความสำคัญว่าเป็นหญิงในการจับต้องนี้ ถึงตุลัจฉัยก็ไม่ปรากฏ เพราะเธอมิได้จับต้องของเนื่องด้วยกาย แต่เป็นทุกกฏ เพราะเธอถูกต้องด้วยกายสังสัคคราคะ (ความกำหนัดในการจับต้องกาย) จริงอยู่ เมื่อภิกษุถูกต้องวัตถุชิ้นนี้ด้วยกายสังสัคคราคะ คำว่า ไม่เป็นอาบัติ ย่อมไม่มี เพราะฉะนั้น จึงเป็นทุกกฏแน่แท้ ฯ

ก็แล พระมหาปทุมเถระครั้งกล่าวคำนี้แล้ว จึงกล่าวจตุกกะนี้ว่า ภิกษุคิดว่า จักจับต้อง หญิงผู้มีความกำหนัด แล้วจับต้องหญิงผู้มีความกำหนัด เป็นสังฆาทิเสส ๑ คิดว่า จักจับต้องหญิงผู้ปราศจากความกำหนัดแล้วจับต้องหญิงผู้ปราศจากความกำหนัด เป็นทุกกฏ ๑ คิดว่า จักจับต้องหญิงผู้มีความกำหนัด แล้วจับต้องหญิงผู้ปราศจากความกำหนัด เป็นทุกกฏ ๑ คิดว่า จักจับต้องหญิงผู้ปราศจากความกำหนัด แล้วจับต้องหญิงผู้มีความกำหนัดเป็นทุกกฏเหมือนกัน ๑ ฯ

พระมหาปทุมเถระกล่าวไว้อย่างนี้ ก็จริง ถึงกระนั้น ก็ บรรดาคำกล่าวของพระเถระทั้งสองนั้น คำกล่าวของพระมหาสมณเถระเท่านั้น ย่อมสมด้วยพระบาลีนี้ว่า หญิง ๑ ภิกษุผู้มีความสำคัญว่าเป็นหญิง ๑ ภิกษุมีความกำหนัด ๑ ภิกษุอุบล่าจับต้อง ซึ่งของเนื่องด้วยกายของหญิงนั้น ด้วยกาย (ของตน) ๑ ต้องตุลัจฉัย ดังนี้ และด้วยคำวินิจฉัยในอรรถกถาทั้งหลายเป็นต้นว่า ก็ ภิกษุใด ใช้แขนโอบจับหญิงหลายคน ซึ่งอยู่รวมกัน ภิกษุนั้นต้องสังฆาทิเสส หลายตัว ตามจำนวนหญิงที่ตนถูกต้อง ต้องตุลัจฉัยหลายตัว ตามจำนวนหญิงที่อยู่ตรงกลาง ดังนี้ ฯ

ก็ ถ้าว่า การจับต้อง ชื่อว่า เป็นอันภิกษุให้คลาดเคลื่อนไป เพราะความคลาดเคลื่อนแห่งความสำคัญเป็นต้น จะพึงมีไซ้ ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าพึงตรัสความแปลกกันแห่งพระบาลีโดยนัยเป็นต้นว่า กายปฏิพัทธจ โหติ กายสญญี จ (ของเนื่องด้วยกาย ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นกาย ๑) ดังนี้ไว้บ้าง เหมือนที่ตรัสไว้ในพระบาลีเป็นต้นว่า ปณฺหโก จ โหติ อิตฺถิสญญี (บัดแเกาะว ๑ ภิกษุมีความสำคัญว่าเป็นหญิง ๑) ดังนี้ ฯ